

SPREJETA BESEDILA

P8_TA(2018)0432

Politika zaposlovanja in socialna politika v euroobmočju

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2018 o politiki zaposlovanja in socialni politiki v euroobmočju (2018/2034(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 3 in 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
- ob upoštevanju bele knjige Komisije z dne 16. februarja 2012 z naslovom Agenda za ustrezne, varne in vzdržne pokojnine (COM(2012)0055),
- ob upoštevanju členov 9, 145, 148, 149, 152, 153, 174 in 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje¹,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in zlasti naslova IV (Solidarnost),
- ob upoštevanju Konvencije OZN o pravicah invalidov,
- ob upoštevanju ciljev trajnostnega razvoja OZN, zlasti 1., 3., 4., 5., 8., 10. in 13. cilja,
- ob upoštevanju poročila petih predsednikov z dne 22. junija 2015 o dokončanju evropske ekonomske in monetarne unije,
- ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 14. maja 2018 o ekonomski politiki euroobmočja²,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 7. decembra 2015 o spodbujanju socialnega gospodarstva kot ključnega gonila gospodarskega in socialnega razvoja v Evropi,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. maja 2018 z naslovom Evropski semester 2018 – priporočila za posamezne države (COM(2018)0400),

¹ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

² UL C 179, 25.5.2018, str. 1.

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 22. novembra 2017 z naslovom Letni pregled rasti za leto 2018 (COM(2017)0690),
- ob upoštevanju osnutka skupnega poročila Komisije in Sveta o zaposlovanju z dne 22. novembra 2017 k sporočilu Komisije z dne 22. novembra 2017 o letnem pregledu rasti za leto 2018 (COM(2017)0674),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 22. novembra 2017 za sklep Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (COM(2017)0677) in stališča Parlamenta z dne 19. aprila 2018¹ o tej temi,
- ob upoštevanju priporočila Komisije z dne 22. novembra 2017 za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja (COM(2017)0770),
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 22. novembra 2017 z naslovom Poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2018 (COM(2017)0771),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 22. novembra 2017 z naslovom Osnutki proračunskih načrtov za leto 2018: celovita ocena (COM(2017)0800),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. aprila 2017 z naslovom Vzpostavitev evropskega stebra socialnih pravic (COM(2017)0250),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. aprila 2017 z naslovom Pobuda za podporo zaposlenim staršem in oskrbovalcem pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja (COM(2017)0252),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 26. aprila 2017 z naslovom Pregled izvajanja uredbe iz leta 2013 z naslovom Vlaganje v otroke: prekinimo krog prikrajšanosti (SWD(2017)0258),
- ob upoštevanju strateških prizadevanj Komisije za enakost spolov za obdobje 2016–2019 in Evropskega pakta za enakost spolov za obdobje 2011–2020 in sklepov Sveta z dne 7. marca 2011²,
- ob upoštevanju barcelonskih ciljev o varstvu otrok iz leta 2002, da bi do leta 2010 zagotovili otroško varstvo za najmanj 90 % predšolskih otrok v starosti od treh let do začetka šolske obveznosti ter za najmanj 33 % otrok, mlajših od treh let,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. oktobra 2016 z naslovom Jamstvo za mlade in pobuda za zaposlovanje mladih: po treh letih izvajanja (COM(2016)0646),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 14. septembra 2016 za uredbo Sveta, ki spreminja Uredbo (EU, Euratom) št. 1311/2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (COM(2016)0604),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. septembra 2016 z naslovom Krepitev evropskih naložb za delovna mesta in rast: druga faza Evropskega sklada za strateške naložbe in nov evropski načrt za zunanje naložbe (COM(2016)0581),

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0181.

² UL C 155, 25.5.2011, str. 10.

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. junija 2016 z naslovom Novi program znanj in spretnosti za Evropo – Z roko v roki za večji človeški kapital, zaposljivost in konkurenčnost (COM(2016)0381),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. junija 2016 z naslovom Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo (COM(2016)0356),
- ob upoštevanju svežnja ukrepov za krožno gospodarstvo¹,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 1. junija 2016 z naslovom Evropa spet vlaga – Pregled izvajanja naložbenega načrta za Evropo in naslednji koraki (COM(2016)0359),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. marca 2016 o začetku posvetovanja o evropskem stebru socialnih pravic (COM(2016)0127) in njegovih prilog,
- ob upoštevanju svojega poročila z dne 11. septembra 2018 o možnostih za ponovno vključevanje delavcev, ki okrevajo po poškodbi in boleznih, v kakovostno zaposlitev²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. marca 2018 o evropskem semestru za usklajevanje gospodarskih politik: vidiki zaposlovanja in socialni vidiki v letnem pregledu rasti 2018³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. novembra 2017 o boju proti neenakostim kot vzvodu za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest in rasti⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. oktobra 2017 o ekonomskih politikah euroobmočja⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. oktobra 2017 o politikah na področju minimalnega dohodka kot sredstvu za boj proti revščini⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. septembra 2017 o novem programu znanj in spretnosti za Evropo⁷,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2017 o evropskem stebru socialnih pravic⁸,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 2016 o revščini: vidik spola⁹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2015 o strateškem okviru EU za varnost in zdravje pri delu za obdobje 2014–2020¹⁰,

¹ Direktive (EU) 2018/849, (EU) 2018/850, (EU) 2018/851 in (EU) 2018/852;

² Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0325.

³ Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0078.

⁴ UL C 356, 4.10.2018, str. 89.

⁵ UL C 346, 27.9.2018, str. 200.

⁶ UL C 346, 27.9.2018, str. 156.

⁷ UL C 337, 20.9.2018, str. 135.

⁸ UL C 242, 10.7.2018, str. 24.

⁹ UL C 76, 28.2.2018, str. 93.

¹⁰ UL C 366, 27.10.2017, str. 117.

- ob upoštevanju poročila Komisije z naslovom *Pension Adequacy Report: Current and future income adequacy in old age in the EU* (Ustreznost pokojnin za leto 2018: sedanja in prihodnja neenakost v starosti v EU),
 - ob upoštevanju poročila Komisije z naslovom *Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU Member States* (Poročilo o staranju prebivalstva: ekonomske in proračunske napovedi za države članice EU (2016-2070),
 - ob upoštevanju svojega stališča z dne 2. februarja 2016 o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi evropske platforme za okrepitev sodelovanja pri preprečevanju in odvratanju od dela na črno¹,
 - ob upoštevanju spremenjene Evropske socialne listine in torinskega procesa, ki se je začel izvajati leta 2014 in je namenjen okrepitvi sistema pogodb v okviru Evropske socialne listine v Svetu Evrope in razmerja tega sistema z zakonodajo Evropske unije²,
 - ob upoštevanju sklepnih ugotovitev odbora Združenih narodov o pravicah invalidov o začetnem poročilu Evropske unije (september 2015),
 - ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 5/2017 iz marca 2017 z naslovom Brezposelnost mladih: ali so politike EU prinesle spremembe? Ocena jamstva za mlade in pobude za zaposlovanje mladih,
 - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve ter mnenja Odbora za kulturo in izobraževanje (A8-0329/2018),
- A. ker je bila junija 2018 sezonsko prilagojena stopnja brezposelnosti v euroobmočju 8,3 %, kar pomeni znižanje v primerjavi z junijem 2017, ko je znašala 9,0 %, in predstavlja najnižjo zabeleženo stopnjo v euroobmočju od decembra 2008; ker so razlike v stopnjah brezposelnosti med državami članicami euroobmočja velike glede na to, da so bile junija 2018 najnižje stopnje brezposelnosti zabeležene na Malti (3,9 %) in v Nemčiji (3,4 %), najvišje pa v Grčiji (20,2 % aprila 2018) in Španiji (15,2 %), kar je še vedno zaskrbljujoče, stopnji zaposlenosti v teh dveh državah pa sta znašali 57,8% oziroma 65,5 %;
- B. ker je bila junija 2018 stopnja brezposelnosti mladih v euroobmočju 16,9 %, junija 2017 pa je bila 18,9 %; ker se ta stopnja sicer zmanjšuje, a je še vedno nesprejemljivo visoka in je več kot dvakrat višja od povprečja skupne brezposelnosti, pri čemer je v nekaterih državah približno vsaka tretja mlada oseba brezposelna; ker so za zmanjšanje brezposelnosti v prvi vrsti pristojne države članice, in sicer z razvojem in izvajanjem regulativnih okvirov trga dela ter sistemov izobraževanja in usposabljanja in z aktivnimi politikami trga dela, da bi se med drugim zagotovile dostojne zaposlitvene možnosti z dostojnimi plačami;
- C. ker so tudi razlike v stopnjah brezposelnosti mladih med državami članicami euroobmočja velike, saj so bile najnižje stopnje brezposelnosti mladih v euroobmočju zabeležene na Malti (5,5 %) in v Nemčiji (6,2 %), najvišje pa v Grčiji (42,3 %

¹ UL C 35, 31.1.2018, str. 157.

² <https://www.coe.int/en/web/turin-european-social-charter/turin-process>

aprila 2018), Španiji (34,1 %) in Italiji (32,6 %);

- D. ker se druge države članice soočajo s strukturnimi izzivi na trgu dela, kot sta nizka udeležba in neusklajenost med znanji, spretnostmi in kvalifikacijami; ker narašča potreba po konkretnih ukrepih za vključevanje ali ponovno vključevanje neaktivnih delavcev, da bi izpolnili zahteve trga dela;
- E. ker je bila skupna stopnja zaposlenosti v euroobmočju leta 2017 71,0 %, stopnja zaposlenosti žensk pa 65,4 %; ker je cilj Evropske unije v okviru strategije Evropa 2020 doseči najmanj 75-odstotno zaposlenost oseb, starih od 20 do 64 let, tudi z večjim vključevanjem žensk, starejših delavcev ter migrantov v delovno silo; ker je stopnja zaposlenosti v euroobmočju konec leta 2016 presegla stopnjo iz obdobja pred krizo in se je v drugem četrtletju leta 2018 povečala za 1,5 % v primerjavi z istim četrtletjem prejšnjega leta; ker pa v nekaterih državah članicah še vedno ne dosega ravni izpred desetih let, pri čemer je treba upoštevati, da je to v vzhodnih državah mogoče pripisati dolgoročnemu splošnemu upadu števila prebivalcev in ne negativnemu razvoju na trgu dela; ker je upadanje števila ur, ki jih opravi zaposlena oseba, med drugim zaradi neprostoVOLjnega dela s krajšim delovnim časom, zaskrbljujoče, pri čemer je leta 2017 prišlo do manjšega upada (0,3 %) v primerjavi s prejšnjim letom, raven pa je še vedno za približno 3,0 % nižja kot leta 2008¹;
- F. ker segmentacija trga dela še posebej vpliva na ženske, nizkokvalificirane, mlade in starejše osebe, invalide in osebe s priseljskim ozadjem, za katere je tudi bolj verjetno, da bodo delale s krajšim delovnim časom in začasno, kar je poleg nestandardnih in netipičnih oblik zaposlitve in navideznega samozaposlovanja stalna praksa; ker je bila v letu 2017 v EU stopnja zaposlenosti oseb, starih od 55 do 64 let, 57 %, kar je 10 odstotnih točk pod splošno stopnjo zaposlenosti, razlika med spoloma pa je bila 13 odstotnih točk, kar je tri odstotne točke več kot pri celotnem delovno sposobnem prebivalstvu; ker demografski podatki kažejo, da se bo število starejših delavcev povečalo;
- G. ker je splošni dostop do kakovostnega zdravstvenega varstva osnovna potreba, ki jo morajo države članice zagotavljati in vanjo vlagati;
- H. ker je leta 2016 odstotek ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, v euroobmočju znašal 23,1 %, kar je še vedno nad stopnjo iz leta 2009, stopnja revščine zaposlenih pa je bila 9,5 %; ker 118 milijonom Evropejcev še vedno grozi revščina ali socialna izključenost, kar je milijon več kot pred krizo; ker cilj strategije Evropa 2020, da se število ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, zmanjša za 20 milijonov v primerjavi z letom 2008, še zdaleč ni dosežen; ker se stopnje dohodkovne revščine in stopnje tveganja revščine povečujejo, čeprav se stopnje materialne prikrajšanosti zmanjšujejo;
- I. ker se stopnja dolgotrajne brezposelnosti v euroobmočju zmanjšuje (s 5 % leta 2016 na 4,4 % leta 2017), vendar še vedno predstavlja 48,5 % skupne stopnje brezposelnosti, kar je nesprejemljivo veliko;
- J. ker je v letnem pregledu razvoja na področju zaposlovanja in socialnih zadev v Evropi

¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8030&furtherPubs=yes>

za leto 2018 prikazano, da je počasna rast produktivnosti na zaposlenega, ki vpliva na rast plač, povezana z dejavniki, kot sta višji delež dela s krajšim delovnim časom in manjše število opravljenih delovnih ur;

- K. ker stopnja zaposlenosti za krajši delovni čas in začasno v euroobmočju od leta 2013 ostaja stabilna, čeprav predstavlja velik delež celotne zaposlenosti, in ker je leta 2017 delo s krajšim delovnim časom predstavljalo 21,2 % vseh pogodb; ker je delež zaposlitev s krajšim delovnim časom pri ženskah (31,4 %) precej višji kot pri moških (8,2 %), kar je pojav, ki ima lahko znatne posledice za dohodek in pravice socialne zaščite; ker je bil leta 2016 daleč največji delež pogodb o delu za določen čas sklenjen z mladimi, pri čemer je imelo tako pogodbo sklenjenih 43,8 % zaposlenih, starih od 15 do 24 let;
 - L. ker je ustreznost pokojnin še vedno izziv, saj se tveganje socialne izključenosti povečuje s starostjo, 37-odstotna razlika v pokojninah med spoloma pa je še vedno izziv za številne starejše ženske, saj jih zaradi tega bolj ogrožata revščina in socialna izključenost; ker so pokojninske pravice nestandardnih delavcev in samozaposlenih nižje kot pri zaposlenih;
 - M. ker dostop do socialnih storitev, kot so otroško varstvo, zdravstveno varstvo in dolgotrajna oskrba, ter do cenovno dostopnih storitev, ki podpirajo mobilnost, pomembno vpliva na ustreznost dohodkov, zlasti za osebe z nizkimi dohodki ali tiste, ki so odvisni od socialne zaščite;
1. ugotavlja, da so gospodarski pogoji v euroobmočju trenutno sicer ugodni in da se splošna zaposlenost vztrajno povečuje, a oživitev gospodarstva ni enakomerno razporejena po celotnem euroobmočju in je še veliko prostora za izboljšave v smislu ekonomske konvergence, boja proti brezposelnosti mladih in dolgotrajne brezposelnosti, neenakosti med spoloma, segmentacije trga dela in neenakosti, zlasti za ranljive skupine, ter v smislu zmanjšanja števila zaposlenih na delovnih mestih, ki so pod ravno njihovih kvalifikacij, revščine na splošno in zlasti revščine zaposlenih, izkoreninjenja revščine otrok ter spodbujanja produktivnosti in rasti plač; ugotavlja, da bi bila dohodkovna neenakost precej višja, če ne bi prišlo do prerazporeditvenih učinkov socialnih transferjev, zaradi česar se je leta 2015 zmanjšal delež ljudi, ki jim grozi revščina, za približno tretjino (33,7 %); vendar obžaluje, da je bil ta učinek nezadosten in se je v državah članicah močno razlikoval, saj se je dohodkovna neenakost v Belgiji, na Finskem in Irskem zmanjšala za več kot 20 %, v Estoniji, Grčiji, Italiji, Latviji in na Portugalskem pa za manj kot 10 %;
 2. poudarja, da je uživanje socialnih pravic ter pravilno delujoč ter učinkovit sistem socialne zaščite, ki zagotavlja ustrezno zaščito za vse delavce, ne glede na vrsto delovnega razmerja, pogodbe ali oblike zaposlitve, poleg aktivnih in trajnostnih politik trga dela pomemben pogoj za zmanjšanje revščine in socialne izključenosti, zlasti za najbolj ranljive, zagotavljanje vključujočih nacionalnih trgov dela ter izboljšanje odpornosti in konkurenčnosti gospodarstva euroobmočja kot celote;
 3. pozdravlja večjo finančno podporo prek programa za podporo strukturnim reformam, ki državam članicam omogoča, da začnejo izvajati svoje reforme z ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest za povečanje zaposlenosti, zmanjšanje brezposelnosti s poudarkom na zmanjševanju dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti mladih ter s povečanjem plač; pozdravlja predlog Komisije za razširitev področja uporabe programa

za podporo strukturnim reformam na države, katerih valuta ni euro, s ciljem pospešitve ekonomske in socialne konvergence po vsej EU;

4. je seznanjen s priporočili Komisije za leto 2018 za posamezne države, ki so pomemben del procesa evropskega semestra in pozdravlja posebno pozornost, ki je v njih namenjena socialnim izzivom; spodbuja Komisijo, naj zagotovi usklajenost socialnih in gospodarskih priporočil za posamezne države ter spoštuje klavzulo o prožnosti iz Pakta za stabilnost in rast, kot je navedeno v skupno dogovorjenem stališču Sveta o prožnosti v Paktu za stabilnost in rast; z zaskrbljenostjo opaža, da je bilo le 50 % priporočil za posamezne države za leto 2017 v celoti ali delno uresničenih, zato spodbuja države članice, naj povečajo svoja prizadevanja za izvajanje priporočil, zlasti na naslednjih področjih:
 - revščina in socialna izključenost, vključno z revščino otrok in zaposlenih, zlasti med ranljivimi skupinami,
 - zmanjšanje dolgotrajne brezposelnosti v skladu s priporočilom Sveta o vključevanju dolgotrajno brezposelnih na trg dela¹;
 - dohodkovne neenakosti,
 - rast plač,
 - boj proti zgodnjemu opuščanju šolanja in velikemu številu mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo,
 - izobraževanje, vseživljenjsko učenje, poklicno izobraževanje in usposabljanje,
 - vzdržnost in ustreznost pokojninskih sistemov,
 - zdravstveno varstvo, vključno z dolgotrajno oskrbo,
 - varna in prilagodljiva zaposlitev,
 - uravnotežena zastopanost spolov, in sicer udeležba na trgu dela ter razlike v plačah in pokojninah;
5. zato poudarja, da ustvarjanje dostojnih delovnih mest, dostop do socialne zaščite ne glede na delovno razmerje ali vrsto pogodbe ter rast plač pomembno vplivajo na zmanjšanje neenakosti, tveganja revščine in socialne izključenosti ter da bodo prispevali k izboljšanju življenjskega standarda in podprli okrevanje gospodarstva; poudarja, da bi se zato morale reforme držav članic, kot jih zagovarja Komisija v priporočilih za posamezne države, osredotočiti zlasti na politike, ki povečujejo produktivnost in potencial za trajnostno rast, podpirajo ustvarjanje kakovostnih delovnih mest ter zmanjšujejo neenakosti in revščino, zlasti revščino otrok; spodbuja ustvarjanje odprtih oblik zaposlovanja, a je treba obenem zagotavljati prilagodljivost, spodbujati vključujoč trg dela in zagotavljati pravično ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem;
6. pozdravlja sporočilo Komisije z dne 13. marca 2018 z naslovom Spremljanje izvajanja evropskega stebra socialnih pravic (COM(2018)0130), ki usklajuje steber s ciklom

¹ UL C 67, 20.2.2016, str. 1.

evropskega semestra z izražanjem prednostnih nalog evropskega stebra socialnih pravic v analizi sprejetih ukrepov in doseženega napredka na nacionalni ravni; poudarja, da bi morali biti socialni cilji in prevzete obveznosti EU po pomenu enakovredni gospodarskim ciljem; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo socialne pravice z izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic tako, da bi dosegli resnično socialno razsežnost EU (z zakonodajo, mehanizmi oblikovanja politike in finančnimi instrumenti, zagotovljenimi na ustrezni ravni);

7. opaža, da se trgi dela držav euroobmočja bistveno razlikujejo, kar pomeni izziv za njihovo pravilno delovanje; zato brez poseganja v načelo subsidiarnosti poziva k dobro zasnovanim politikam trga dela in reformam, ki ustvarjajo kakovostno zaposlitev, spodbujajo enake možnosti, enako obravnavanje delavcev ter socialno in solidarnostno gospodarstvo, lajšajo enakopraven vstop na trg dela in dostop do socialne zaščite, spodbujajo mobilnost delovne sile, omogočajo ponovno vključevanje brezposelnih ter odpravljajo neenakosti in neuravnoteženo zastopanost spolov; poziva države članice, naj razvijejo socialno in gospodarsko politiko v skladu z načeli iz priporočila Komisije z dne 3. oktobra 2008 o dejavnem vključevanju oseb, izključenih s trga dela¹, s katerimi bodo zagotovljeni ustrezna dohodkovna podpora, dostopni trgi dela in dostop do kakovostnih storitev, saj naj bi bili vsi ti elementi ključni za trajnostne izidi;
8. poudarja, da je treba zvišati stopnje zaposlenosti in spodbujati ustvarjanje dostojnih delovnih mest, zlasti pri dolgotrajno brezposelnih, nizko usposobljenih delavcih, mladih in starejših, ženskah, migrantih, pripadnikih manjšin, invalidih in marginaliziranih skupnostih, kot so Romi, da bi dosegli ciljno stopnjo zaposlenosti iz strategije Evropa 2020 v višini najmanj 75 % in da bi omilili tveganje revščine, zlasti pri otrocih in zaposlenih, ter socialno izključenost, ki jim preti; poudarja, da je treba zmanjšati število ljudi, ki se spopadajo z revščino, da bi dosegli cilj strategije Evropa 2020 glede zmanjšanja števila revnih za 20 milijonov; poudarja, da je treba zmanjšati revščino otrok prek izvajanja vseevropskega jamstva za otroke;
9. poziva države članice, naj pripravijo ukrepe in strategije v skladu z evropskim stebrom socialnih pravic za obravnavo socialnih potreb tistih, ki nimajo dostopa do trga dela, in sicer oseb, ki se spopadajo s skrajnim pomanjkanjem, kot so brezdomci, otrok in mladih ter oseb s kroničnimi telesnimi ali duševnimi zdravstvenimi težavami;
10. poziva k nacionalnim strategijam in usklajevanju na ravni EU za boj proti diskriminaciji na podlagi starosti na trgih dela kot odziv na vse večje število starejših delavcev v delovni sili EU, vključno z ozaveščanjem o Direktivi Sveta 2000/78/ES o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu², uskladitvijo predpisov o varnosti in zdravju pri delu s cilji trajnostne zaposlitve ob upoštevanju novih in prihodnjih poklicnih tveganj, zagotavljanjem dostopa do možnosti za vseživljenjsko učenje, in izboljšanimi politikami, ki podpirajo usklajevanje poklicnega in družinskega življenja;
11. poziva države članice euroobmočja, naj v celoti izkoristijo pozitivne gospodarske obete in nadaljujejo z reformami trga dela, ki se osredotočajo na ustvarjanje delovnih mest in spodbujajo predvidljive, varne in odprte oblike zaposlitve, pravno zanesljive pogodbe o zaposlitvi, v katerih so opredeljeni pogoji za zaposlitev, tako da preprečujejo in se

¹ UL L 307, 18.11.2008, str. 11.

² UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

borijo proti navideznemu samozaposlovanju ter zagotavljajo ustrezno socialno zaščito ne glede na delovno razmerje ali vrsto pogodbe; poziva države članice, naj sprejmejo in izvedejo predlagano priporočilo Sveta o dostopu do socialne zaščite ter spodbudijo ljudi z nestandardnimi oblikami zaposlitve, naj se vključijo v sisteme socialne zaščite; poudarja pomembnost potekajočih pogajanj o direktivi o predvidljivih in preglednih delovnih pogojih;

12. poziva države članice, naj vlagajo v storitve oskrbe v celotnem življenjskem ciklu, da bi si še naprej prizadevale doseči barcelonske cilje o varstvu otrok iz leta 2002 in pripravile cilje oskrbe za starejše in oskrbovane osebe; meni, da zagotavljanje oskrbe v družini ne bi smelo negativno vplivati na socialna nadomestila ali pokojnine; v zvezi s tem poziva države članice, naj zagotovijo, da je seštevek pokojninskih pravic zadosten;
13. poziva države članice euroobmočja, naj zmanjšajo razlike v pokojninah med spoloma, zagotovijo medgeneracijsko enakost prek dostojnih in ustreznih pokojnin, da bi odpravile revščino in socialno izključenost v starosti in hkrati zagotovile dolgoročno vzdržnost in ustreznost pokojninskih sistemov ter spodbudile večje zaposlovanje na dostojnih delovnih mestih z višjimi pokojninskimi prispevki in ki ne obremenjujejo prekomerno mlajše generacije; z zaskrbljenostjo opaža, da so v večini držav članic euroobmočja razlike v pokojninah med spoloma in stopnja zgodnje upokojitve še vedno visoke; poudarja, da je mogoče vzdržnost pokojninskih sistemov med drugim povečati z zmanjšanjem brezposelnosti, učinkovitim bojem proti neprijavljenemu delu ter vključevanjem migrantov in beguncev na trg dela; pozdravlja priporočilo Komisije iz poročila o ustreznosti pokojnin za leto 2018, da je treba dodobra razmisliti o ustreznosti dohodkov starejših in finančni vzdržnosti pokojninskih sistemov; poziva tudi, naj se zagotovi več analiz o razmerah najstarejših, katerih pokojninske pravice so se morda zaradi inflacije sčasoma zmanjšale;
14. meni, da si morajo države članice pri reformah sistemov socialne zaščite prizadevati za lažjo udeležbo na trgu dela za vse, ki lahko delajo, in sicer tako, da se bo delo splačalo; v zvezi s tem poudarja, da bi bilo treba dohodkovno podporo nameniti tistim, ki jo najbolj potrebujejo;
15. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bila v prvem četrtletju leta 2018 stopnja prostih delovnih mest v euroobmočju 2,1 % v primerjavi z 1,9 % v letu 2017; poudarja, da je možno pridobiti ustrezne veščine in se spopasti s neskladjem med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih z izboljšanjem kakovosti, razpoložljivosti in cenovne dostopnosti izobraževanja in usposabljanja ter dostopa do njiju, med drugim z usmerjenim kakovostnim usposabljanjem, z izboljšanjem medsebojnega priznavanja kvalifikacij, z okrepitevijo ukrepov izpopolnjevanja in prekvalifikacije, pri katerih je posebna pozornost namenjena osnovnim spretnostim, ter z zagotavljanjem priložnosti za neformalno izobraževanje odraslih, za kar je potrebna primerna podpora, vključno s financiranjem na ravni EU, brez poseganja v člen 149 PDEU, in financiranjem na nacionalni in regionalni ravni; v zvezi s tem poziva k usmerjenim ukrepom za podporo ranljivih skupin, vključno z Romi, invalidi, osebami, ki so zgodaj opustile šolanje, dolgotrajno brezposelnimi ter migranti in begunci; opozarja, da je treba povečati pomen poklicnega izobraževanja na trgu dela ter sprejeti ukrepe za povečanje njegove privlačnosti v primerjavi z akademskimi usmeritvami; podpira stalno izvajanje in spremljanje pobude o poteh izpopolnjevanja, ki nudi pomoč pri pridobivanju temeljnih znanj in spretnosti za 21. stoletje; poziva države članice, naj prednostno obravnavajo celostno usposabljanje na področju digitalnih in podjetniških spretnosti in znanj ter pri

izpopolnjevanju in prekvalificiranju upoštevajo prehod na digitalno gospodarstvo;

16. je zaskrbljen, ker je bila v EU-19 povprečna stopnja splošnih javnih izdatkov za izobraževanje, izražena v odstotku BDP, v obdobju 2009–2016 leto za letom nižja¹; poudarja, da so sistemi javnega izobraževanja, ki imajo zadostna sredstva, odločilnega pomena za enakost in socialno vključenost;
17. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da še vedno veliko evropskih državljanov slabo ali s težavo bere in so funkcionalno in medijsko nepismeni, kar je zelo zaskrbljujoče, saj jim to onemogoča plodno in učinkovito udeležbo v javnem življenju in na trgu dela;
18. spodbuja uvajanje dualnih sistemov izobraževanja in drugih podobnih politik; poudarja, da bi dejanska povezava med izobraževanjem, raziskavami, inovacijami in trgom dela lahko odločilno prispevala k ustvarjanju delovnih mest;
19. poudarja, da je varno in primerno učno okolje ključnega pomena za dobro počutje učencev in učnega osebja;
20. poziva Komisijo in države članice, naj oblikujejo posebne ukrepe v okviru politik zaposlovanja, izobraževanja in socialnih politik, da bi zagotovili učinkovito vključevanje invalidov in ljudi iz prikrajšanih okolij;
21. opozarja, da je treba načrtovati in spodbujati sodobne programe poklicnega usmerjanja v šolah, zlasti na podeželju ter v mejnih, gorskih in otoških regijah;
22. podpira mobilnost študentov, delavcev, športnikov in umetnikov v EU in euroobmočju; vendar je zaskrbljen, da lahko znatne razlike v življenjskih in delovnih standardih v euroobmočju sprožijo neprostoovoljno migracijo in še dodatno prispevajo k t. i. begu možganov; poudarja, da so ključni pogoji za preprečevanje bega možganov ustvarjanje dostojnih delovnih mest, pa tudi spodbujanje učinkovitega izobraževanja in usposabljanja ter strategije poklicnega usmerjanja; poziva, naj prihodnje izobraževalne in zaposlovalne politike dejansko obravnavajo zaustavitev tega pojava, tudi z dokončnim oblikovanjem evropskega izobraževalnega prostora; opozarja, da je treba oblikovati evropsko študentsko izkaznico, s katero bi spodbujali mobilnost za učenje in olajšali vzajemno priznavanje šolskih kvalifikacij, diplom in poklicnih kvalifikacij, obenem pa zmanjšali upravno breme in stroške za študente in ustanove za izobraževanje in usposabljanje;
23. poudarja, da bi moralo biti glede na referenčna merila izobraževanja in usposabljanja 2020 (ET 2020) do leta 2020 manj kot 15 % 15-letnikov podpovprečnih na področju branja, matematike in naravoslovnih predmetov; pozdravlja vključitev referenčnega merila „slabih rezultatov pri izobraževanju“ za 15-letnike (slabši rezultati pri matematiki iz programa mednarodne primerjave dosežkov učencev (PISA)) v novi pregled socialnih kazalnikov;
24. želi spomniti, da bi moralo glede na referenčna merila izobraževanja in usposabljanja za leto 2020 do tega leta vsaj 95 % otrok (starih od 4 let do šoloobvezne starosti) biti vključenih v predšolsko vzgojo; poudarja, da v pregledu socialnih kazalnikov področje „predšolskega varstva“ za otroke, stare manj kot tri leta, ki so v formalnem varstvu,

¹ Podatki Eurostata.

vključuje le en kazalnik; poudarja, da primanjkuje informacij o kritju starejših, a še ne šoloobveznih otrok, ter o obsegu zagotavljenega otroškega varstva glede na število opravljenih ur;

25. upošteva pozitivno vlogo odprtega izobraževanja in odprtih univerz v procesu pridobivanja znanja in spretnosti, zlati spletnih programov usposabljanja za zaposlene, saj gre za dinamično obliko učenja, ki je v skladu z današnjimi potrebami in interesi udeležencev;
26. ponovno poudarja svoj poziv, da bi bilo treba sredstva za program Erasmus+ v naslednjem večletnem finančnem okviru vsaj potrojiti, da bi dosegli še mnogo več mladih, mladinskih organizacij, dijakov in pripravnikov po vsej Evropi; poziva, naj se posebna pozornost nameni posameznikom iz prikrajsanih socialnoekonomskih okolij, da bi jim omogočili udeležbo v programu, pa tudi invalidom, v skladu z obveznostmi EU in držav članic v okviru Konvencije OZN o pravicah invalidov;
27. želi spomniti na strateški potencial kulturnega in ustvarjalnega sektorja kot tvorca delovnih mest in bogastva v EU; poudarja, da kulturna in ustvarjalna industrija zajema 11,2 % vseh zasebnih podjetij in 7,5 % vseh oseb, zaposlenih v gospodarstvu EU, ter ustvari 5,3 % vse bruto dodane vrednosti v Evropi; poudarja vlogo te industrije pri ohranjanju in spodbujanju evropske kulturne in jezikovne raznolikosti ter njen prispevek h gospodarski rasti, inovacijam in zaposlovanju, zlasti zaposlovanju mladih;
28. poudarja, da je za zagotovitev konkurenčnega položaja Unije ter razpoložljivosti in zaposljivosti delovne sile ključnega pomena ustrezno vlaganje in načrtovanje na področju izobraževanja, zlasti na področju digitalnih znanj in spretnosti ter programiranja;
29. poziva Komisijo, naj zagotovi spodbude in tehnično pomoč za mlade, da bodo lahko ustanovljali svoja podjetja, obenem pa predlaga ukrepe za spodbujanje podjetništva tudi prek učnih načrtov v državah članicah;
30. poudarja, da je treba nadaljevati reforme, ki trg dela in njegovo delovno silo pripravljajo na digitalno preobrazbo za ljudi vseh starosti in iz vseh okolij s prožnim pristopom, ki je osredotočen na učenje, zlasti z zagotavljanjem ustreznega usposabljanja za vseživljenjsko učenje in digitalne spretnosti, ki je osrednjega pomena za gospodarstvo, temelječe na znanju; poudarja pomen vseživljenjskega poklicnega usmerjanja za zagotavljanje, da se ljudje udeležijo ustreznega, prožnega in visokokakovostnega usposabljanja ter sledijo tudi takšni poklicni poti; v zvezi s tem opozarja na omejeno uporabnost predvidevanj potreb po znanjih in spretnostih zaradi hitro spreminjajoče se narave trga dela in poudarja pomen prečnih znanj in spretnosti, kot so komunikacijske spretnosti, reševanje težav, ustvarjalnost in sposobnost učenja, ki krepijo odpornost ljudi ter njihovo zmožnost prilagajanja spremembam in vseživljenjskega pridobivanja novih znanj in spretnosti; poudarja, da je treba zagotoviti, da bi nacionalni sistemi socialne zaščite nudili ustrezno zaščito za vse zaposlene, tudi tiste v novih oblikah dela in z novimi vrstami pogodb, ter ustrezno kritje za osebe, ki ne morejo delati ali ne morejo najti dela; poziva države članice, naj pripravijo politike trga dela, ki bodo podpirale medsektorsko mobilnost in preusposabljanje delavcev, ki bosta postala vse bolj pomembna pri prilagajanju trgov dela na digitalno preobrazbo gospodarstev; v zvezi s tem poudarja, da je treba vključiti sindikate in organizacije delodajalcev in tako zagotoviti pošten prehod;

31. poziva države članice euroobmočja, naj sprejmejo ustrezne reforme in povečajo socialne naložbe ter tako zagotovijo dostopnost, razpoložljivost, cenovno dostopnost, kakovost in stroškovno učinkovitost svojih sistemov zdravstvenega varstva; poziva k obnovitvi evropskega cilja, da se znatno poveča število let zdravega življenja z določitvijo preprečevanja kot prednostne naloge v zdravstvenih politikah EU, pa tudi s kurativnimi ukrepi; poziva k dejavnemu izvajanju kampanj za spodbujanje zdravja;
32. poziva k oblikovanju evropske strategije za kakovost in dostopnost sistemov dolgotrajne oskrbe, katere pristop k dolgotrajni oskrbi in podpori bo temeljil na pravicah in skupnosti; poziva k znatnim naložbam v storitve dolgotrajne oskrbe, da bi se pripravili na predvidene povečane potrebe glede na demografske spremembe; priznava, da so delovni pogoji v sektorju dolgotrajne oskrbe neustrezni in poziva k prevrednotenju nege in oskrbe ter delovnih pogojev v storitvah oskrbe, da bi zagotovili kakovost dolgotrajne oskrbe;
33. opozarja, da je treba zagotoviti dobro zasnovane politike za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, vključno z zagotovitvijo cenovno dostopnega varstva, zgodnjega varstva otrok ter dolgotrajnega varstva, uravnoteženjem vloge oskrbovalca med spoloma in spodbujanjem prilagodljivih ureditev dela ter ugodne izrabe materinskega, očetovskega, starševskega in oskrbovalskega dopusta; v tem smislu meni, da je sprejetje uravnotežene direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja za starše in oskrbovalce potreben korak v smeri izboljšanja uskladitve poklicnega in zasebnega življenja; poziva tudi k evropski pobudi o socialni zaščiti in storitvah za nepoklicne oskrbovalce;
34. poudarja pomen krepitve strukturiranega dialoga in sodelovanja organizacij delodajalcev, sindikatov ter civilne družbe pri pripravi in izvajanju politik zaposlovanja in socialnih politik ter reform in njihovega dejavnega sodelovanja v procesu semestra;
35. meni, da morajo biti regulativni okviri trga dela v državah članicah jasni, preprosti in prožni ter morajo ohraniti visoke delovne standarde, da bi ohranili in izboljšali svetovno konkurenčnost;
36. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.